

پیشنهادات کمیسیون مدنی شورای عالی توسعه قضایی

ماده ۱۰۴۲: نکاح دختر باکره اگرچه به سن بلوغ رسیده باشد موقوف به اجازه پدر یا جد پدر او است و هر گاه پدر یا جد پدری بدون علت موجه از دادن اجازه مضایقه کند اجازه او ساقط و در این صورت دختر می تواند با معرفی کامل مردی که می خواهد با او ازدواج نماید و شرایط نکاح و مهری که بین آنها قرار داده شده است پس از اخذ اجازه از دادگاه مدنی خاص به دفتر ازدواج مراجعه و نسبت به ثبت ازدواج اقدام نماید. (اصلاحی مطابق قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰)

پیشنهاد: نکاح دختر یا پسری که به سن بلوغ رسیده است قبل از رسیدن به سن رشد موقوف به اذن ولی یا قیم اوست و هرگاه ولی یا قیم بدون علت موجه از دادن اذن مضایقه کند ولایت در نکاح ساقط و در این صورت دختر یا پسر غیر رشید می تواند به دادگاه صالح مراجعه و با معرفی کامل شخصی که می خواهد با او ازدواج نماید و شرایط کامل نکاح و مهری که بین آنها قرار داده شده و اثبات غیر موجه بودن مخالفت ولی یا قیم از دادگاه اجازه ازدواج بگیرد و پس از اخذ اجازه به دفتر ازدواج مراجعه و نسبت به ثبت آن اقدام نماید.

تبصره: دادگاه مراتب را به ولی یا قیم اطلاع می دهد و هر گاه ظرف ۱۵ روز از تاریخ ابلاغ پاسخی ندهد یا پاسخ موجهی ابراز ننماید، دادگاه در صورت عدم پاسخ و یا پس از احراز غیر موجه بودن پاسخ، رسیدگی نموده و تصمیم مقتضی اتخاذ می نماید.

ماده ۱۰۴۴: در صورتی که پدر یا جد پدری در محل حاضر نباشند و استیذان از آنها نیز عادتاً غیر ممکن بوده و دختر نیز احتیاج به ازدواج داشته باشد، وی می تواند اقدام به ازدواج نماید. (اصلاحی مطابق قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰)

تبصره - ثبت این ازدواج در دفترخانه منوط به احراز موارد فوق در دادگاه مدنی خاص می باشد.

پیشنهاد: در صورتی که ولی یا قیم در محل حاضر نباشد و استیذان از آنها نیز عادتاً غیر ممکن باشد و دختر یا پسر غیر رشید نیز احتیاج به ازدواج داشته باشد وی می تواند با اذن دادگاه، اقدام به ازدواج نماید.

ماده ۱۱۰۵: در روابط زوجین ریاست خانواده از خصائص شوهر است.

پیشنهاد: در روابط زوجین مسئولیت اداره خانواده، از خصایص شوهر است.
تبصره: روابط زوجین در نکاح موقت تابع توافق طرفین است.

ماده ۱۱۰۷: نفقه عبارت است از همه نیازهای متعارف و متناسب با وضعیت زن از قبیل مسکن، البسه، غذا، اثاث منزل و هزینه های درمانی و بهداشتی و خادم در صورت عادت یا احتیاج به واسطه نقصان یا مرض (اصلاحی بموجب قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۸)

پیشنهاد: نفقه عبارت است از همه نیازهای متعارف و متناسب با وضعیت زن از قبیل مسکن، البسته، غذا، اثاث منزل و هزینه های درمانی و بهداشتی و خادم در صورت عادت یا احتیاج به واسطه نقصان یا مرض که به طور متعارف، با وضعیت مالی زوج متناسب باشد.

تبصره: در نکاح موقت سکونت زن در منزل شوهر الزامی نیست، مگر اینکه بر خلاف آن توافق شده باشد.

ماده ۱۱۲۱: جنون هر يك از زوجین بشرط استقرار اعم از اینکه مستمر یا ادواری باشد برای طرف مقابل موجب حق فسخ است.

پیشنهاد: جنون هر يك از زوجین به شرط استقرار اعم از اینکه مستمر یا ادواری باشد برای طرف مقابل موجب حق فسخ است. عیوب دیگری که مانع نزدیکی یا موجب ضرر جبران ناپذیری برای همسر یا فرزندان

مشترک باشد، موجب حق فسخ است مشروط بر اینکه ظرف مدت یکسال از تاریخ رجوع به حاکم درمان نشود.

ماده ۱۱۲۲: عیوب زیر در مرد موجب حق فسخ برای زن خواهد بود:

- ۱ - خصا
- ۲ - عنن به شرط این که ولو يك بار عمل زناشویی را انجام نداده باشد.
- ۳ - مقطوع بودن آلت تناسلي به اندازه ای که قادر به عمل زناشویی نباشد. (اصلاحی مطابق قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰)

پیشنهاد: عیوب ذیل و هر عیب دیگری که مانع ایفای وظایف زناشویی در مرد باشد موجب حق فسخ برای زن خواهد بود:

- (۱) خصاء
- (۲) عنن به شرط اینکه در مدت یکسال بهبود نیابد و يك بار عمل زناشویی را انجام نداده باشد.
- (۳) مقطوع بودن آلت تناسلي به اندازه ای که قادر به عمل زناشویی نباشد.

ماده ۱۱۲۳: عیوب ذیل در زن موجب حق فسخ برای مرد خواهد بود:

- ۱ - قرن
- ۲ - جذام
- ۳ - برص
- ۴ - افشاء
- ۵ - زمین گیری
- ۶ - نابینائی از هر دو چشم .

پیشنهاد: عیوب ذیل در زن چنانچه قابل درمان نباشد موجب حق فسخ برای مرد خواهد بود.

- (۱) قرن
- (۲) افشاء

منبع: شادی طلب، ژاله و دیگران، ۱۳۸۶، خشونت علیه زنان در قوانین و آرا دادگاه ها، سازمان دفاع از قربانیان خشونت